

Brukermedvirkning

**Brukerutvalget for Helgelandssyk
Strategiplan 2014-2015**

Dato: 12. 12.2013

1. Sammendrag

En arbeidsgruppe i regi av Helse Nord med representanter fra helseforetakene i regionen, leverte i februar 2013 forslag til felles strategi- og handlingsplan for å styrke brukermedvirkningen i helseforetakene.

Rapporten jfr Oppdragsdokument for 2012, ble behandlet av styret i Helgelandssykehuset 22. april 2013 og skal bidra til å danne grunnlag for videre utvikling av brukermedvirkningen i Helgelandssykehuset.

Styresak 30/2013: Brukermedvirkning i helseforetak – strategi og handlingsplan

Vedtak:

Styret i Helgelandssykehuset er tilfreds med arbeidet som er gjort i forslag til utarbeidelse av strategi og handlingsplan for brukermedvirkning i Helse Nord. Styret forutsetter at ledelse og brukerutvalg i helseforetaket samarbeider om å videreføre arbeidet med å utarbeide en intern strategi- og handlingsplan for brukere av Helgelandssykehuset

Forslagene til felles strategi for arbeidet som ble skissert i rapporten, konsentreres om brukermedvirkning på system- og organisasjonsnivå, med felles strategi for arbeidet i form av felles prinsipper for brukermedvirkning. Målet er at dette skal gi en tydeligere definering og styrking av brukerutvalgenes rolle i helseforetakene. Det foreslås en målrettet satsing på områdene:

- **Kvalitet og pasientsikkerhet**
- **Samarbeid og samhandling**
- **Ledelse og brukermedvirkning**
- **Samarbeid med pasientorganisasjoner**

Administrerende direktør, brukerutvalgets arbeidsutvalg og sekretær, har utarbeidet et forslag til strategi for brukermedvirkning i Helgelandssykehuset for 2014, innenfor de overstående fokusområder.

Målet med denne strategiplanen er at brukermedvirkningen skal vinkles i forhold til helseforetakets verdibegrep: **Kvalitet – Trygghet - Respekt.**

Brukerutvalgets arbeidsområder for 2014 og 2015 vil i følge denne planen, være i tråd med de samme hovedfokusområder som helseforetakets ledelse har som hovedområder.

Strategiplan for brukermedvirkning i Helgelandssykehuset, skal være et dynamisk arbeidsdokument som revideres etter en to-årsperiode, i samråd med helseforetakets ledelse.

2. Strategi

2.1 Kvalitet og pasientsikkerhet

Brukerperspektivet er viktig for det optimale kvalitetsforbedringsarbeidet. Brukerrepresentasjon involveres i interne prosesser innenfor pasientrettet arbeid der dette er naturlig. Brukermedvirkning skal kunne bidra til å øke kvaliteten i pasientarbeidet.

Eksempel på relevant område for brukermedvirkning i pasientrettet arbeid kan være, "prosjekt pasientforløp".

Brukermedvirkning er også av stor betydning ulike byggeprosesser og bygningstekniske endringer i helseforetaket. Brukernes erfaringer og kunnskap om brukervennlig tilrettelegging er viktig både av hensyn til kvalitet og pasientsikkerhet.

Praktisk gjennomføring:

- Prosedyre for oppnevning av brukerrepresentasjon utarbeides av brukervalget i Helgelandssykehuset.
- Prosedyre besluttet av ledergruppen i helseforetaket.
- Linjeledelsen i helseforetaket er ansvarlig for å involvere brukere i aktuelle prosesser.

2.2 Samarbeid og samhandling

Brukerutvalget involveres i aktuelle prosjekter i forbindelse med samhandlingsreformen. Prosjekter både utløst av Helgelandssykehuset og Helse Nord RHF.

I 2014 er brukervalget representert i prosjekt "Helgelandssykehuset i Utviklingsplan 2025". Brukerrepresentant frontet aktuelle erfaringer og kompetanse fra brukere, som er viktig for resultatet av prosjektet.

Brukerutvalget er representert i overordnet samarbeidsorgan OSO - mellom helseforetaket og kommuner på Helgeland

Praktisk gjennomføring:

- Deltar på alle oppsatte møter samt dialogmøter mellom helseforetaket og kommuner på Helgeland.

- Oppfølging av representasjon og ulike arbeidsprosjekter rapporteres tilbake til lokalt brukerutvalg i oppsatte møter.
- Brukerutvalget i Helgelandssykehuset oppnevner aktuelle kandidater i prosjekt der det oppfordres til representasjon fra utvalget.
- Der brukermedvirkning ikke skal ivaretas av brukerutvalgets medlemmer, bidrar brukerutvalget for kontakt mot aktuelle brukerorganisasjoner.

2.3 Ledelse og brukermedvirkning

Representasjon fra brukerutvalget i helseforetaket, ønskes inn med egen sekvens i lederutviklingsprogrammene som skal starte opp i Helgelandssykehuset i 2014. Det er viktig for ledere i helseforetaket å bli nærmere kjent med brukerutvalget og det perspektivet som brukergruppen har. Brukerrepresentasjon i store og mindre prosjekt som en del av verktøykassen for ledere

Gjensidige utbytte av samarbeid, er både et strategisk, men og så et praktisk mål for arbeidet i 2014.

Det er i tillegg et ønske at brukermedvirkning blir frontet i opplæringsprogram for medarbeidere som står nært i pasientbehandlingen. Brukerperspektivet må innarbeides for ansatte, særlig i pasientrettet arbeid, men også for andre områder i sykehuset eksempel kontortjeneste og andre service – rettede avdelinger.

Praktisk gjennomføring:

- Brukerperspektivet forankres i linjeledelsen i helseforetaket gjennom deltakelse i interne prosesser.
- Brukerperspektivet og brukerinvolvering bør også være del av generelle introduksjonsprogram for nytilsatte medarbeidere.
- Involvering i lederopplærings / - utviklingsprogram.

2.4 Samarbeid med pasientorganisasjoner

Pasientorganisasjonene er en viktig ressurs med betydelig erfaring og kompetanse.

Helgelandssykehuset skal fortsatt involvere brukerrepresentanter gjennom pasientorganisasjoner med i samarbeid.

Helgelandssykehuset ser formålet med å bringe brukererfaringene direkte inn i fagområdene og på enkeltområder.

Praktisk gjennomføring:

- I 2014 vil det fortsatt være representasjon fra pasientorganisasjoner i helseforetakets kvalitetsutvalg.

- Aktuelle prosjekter som iverksettes både internt og eksternt
- Gjennom Utviklingsplan 2025 vil brukerrepresentasjon være med i praktiske arbeidsgrupper, i samarbeid med aktuelle fagmiljø.

3. Brukermedvirkning på individnivå

Brukermedvirkning på individnivå er samarbeid mellom den enkelte bruker og tjenesteyter. Brukeren er den som vet best om sin egen livssituasjon. Fagkompetansen og brukerkompetansen utfyller hverandre.

Brukermedvirkning på individnivå bør gi:

- Innflytelse på egen behandling og oppfølging.
- Tillit til egen behandler/tjenesteyter og opplevelse av å bli møtt med respekt.
- Tilstrekkelig informasjon.
- Tilbud om opplæring i selvhjelp, mestring og nettverksetablering.

Praktisk gjennomføring:

Denne tilnærming til brukermedvirkning er en anbefaling fra arbeidsgruppen som har utarbeidet en plan for brukermedvirkning i Helse Nord

- Helgelandssykehuset mener å innfri dette gjennom Lærings- og mestringsarbeidet i helseforetaket.
- Som en del av den nasjonale Pasientsikkerhetskampanjen, har helseforetaket et ønske om at brukerutvalget også skal være delaktig i prosjekt "I pasientens fotspor", som i 2014 skal utvides til å implementere mellomledere.

4. Brukerutvalget i Helgelandssykehuset

- Brukerutvalget er et samarbeids- og rådgivningsorgan for styret og ledelse i helseforetaket i saker og spørsmål som angår tilbudet til pasientene.
- Brukerutvalget fungerer som et kollegium og behandler saker som blir forelagt utvalget av helseforetakets ledelse og/eller som medlemmene har bedt om å få til behandling.

4.1 Oppnevning og sammensetning av brukerutvalg

- Brukerutvalget i Helgelandssykehuset består av fem representanter i 2013.
- Det vurderes å utvide dette til syv representanter i forbindelse med valg av nye representanter i 2014
- Funksjonsperioden følger tidsrommet for styret i helseforetaket.
- Styret i helseforetaket oppnevner brukerutvalget etter forslag fra brukerorganisasjonene på fylkesnivå.
- Leder og nestleder oppnevnes av styret. I oppnevningen skal det legges vekt på en god balanse mellom kontinuitet og fornyelse.

- Oppnevning av medlemmer skal sikre at interessene til folk med annen kulturell bakgrunn enn den etnisk norske også blir ivaretatt. Organisasjonene på fylkesnivå, inviteres i god tid før oppnevning, til å sende inn forslag til kandidater. Det bør oppfordres til at kopi av dette sendes til lokale brukerorganisasjoner. Medlemmer i helseforetakets brukerutvalg skal ikke være ansatt i helseforetaket.

4.2 Arbeidsform

- Møter ledes av brukerutvalgets leder, eller dennes stedfortreder.
- Brukerutvalget skal minimum ha seks møter pr. år.
- Brukerutvalget i Helgelandssykehuset har oppnevnt et Arbeidsutvalg, bestående av leder og nestleder.
- Brukerutvalgets møter er åpne.
- Utvalgets leder eller dennes stedfortreder kan beslutte at møtet skal lukkes.
- Medlemmene av brukerutvalget har taushetsplikt om de forhold som omfattes av slike bestemmelser.
- Helseforetakets ledelse, medlemmer kan foreslå saker til utvalget.
- Regionalt brukerutvalg, pasientorganisasjoner og pasientombudene kan foreslå saker til behandling.
- Sakslisten til møtet settes opp av brukerutvalgets leder i samråd med utvalgets sekretær.
- Normalt skal et saksforelegg til utvalgets møte ledsages av et forslag til vedtak fra adm. direktør. Helgelandssykehuset praktiserer å fatte vedtak i møtet ledsaget av forslag fra utvalgets leder. Helseforetaket møter i brukerutvalget med adm. direktør eller dennes representant. Helgelandssykehuset praktiserer at sekretær er medlem av ledergruppen i helseforetaket. Adm. dir deltar i møter der dette er mulig, enten fysisk eller pr. telefon
- Referat godkjennes av utvalgets leder før utsendelse og godkjennes endelig i brukerutvalget på derpå følgende møte i brukerutvalget.
- Adm. dir og helseforetakets ledergruppe får kopi av protokoll umiddelbart når denne er godkjent av utvalgets leder.
- Møterefertat/protokoll legges ut på nettsiden så snart som mulig.
- Årsrapport fra Brukerutvalget skal innarbeides i årlig melding for helseforetaket.
- Brukerutvalget uttaler seg i media gjennom leder eller etter avtale med leder.

Dekning av utgifter og godtgjøring til brukerutvalgets medlemmer

- Medlemmene i brukerutvalget får dekt reise- og oppholdsutgifter og tapt arbeidsfortjeneste etter statens satser.
- Medlemmene får dekt andre ytelser i tråd med felles retningslinjer for Helse Nord vedtatt i styret for Helse Nord RHF.

4.4 Sekretariat og saksbehandling

- Adm. direktør i helseforetaket har sekretariatsfunksjon for brukerutvalget og møter selv eller med sin stedfortreder i møtet
- Saker til møter i brukerutvalget forberedes av sekretariatet og sendes ut senest en uke før møtet avholdes.

4.5 Opplæring

- Et velfungerende brukerutvalg baseres på at medlemmene har god kunnskap om helsetjenesten, helseforetakets faglige virksomhet, organisering og beslutningssystemer.
- Ved nyoppnevning av brukerutvalg skal det gjennomføres felles opplæringstiltak for brukerutvalgene i regional regi og i det enkelte helseforetak.

4.6 Deltakelse i kurs og konferanser

- Medlemmene kan delta på relevante kurs og konferanser etter avtale med brukerutvalgets leder/ledelsen i helseforetaket.
- Årsmelding fra Brukerutvalget med orientering om brukermedvirkning internt og i Helse Nord samt styre og utvalg

Arbeidet i Brukerutvalget

- Brukernes medvirkning gjennom brukerutvalgets skal fremme målet om gode og likeverdige helsetjenester til befolkningen, god samhandling og god medvirkning fra pasienter, pårørende og deres organisasjoner i helseforetaket.
- Medvirkning i behandling av saker som angår tjenestetilbudet er en viktig arena for å sikre at pasientenes erfaringer og kunnskap blir integrert i arbeidet.
- Helgelandssykehuset praktiserer å involvere brukerutvalget sammen med foretakstillitsvalgte, der det gis orienteringer og diskuteres saker av betydning for pasienttilbud, økonomi/budsjett, driftsendringer og saker som har felles interesse for arbeidet i respektive utvalg/organisasjoner.

Brukerutvalget skal ha til behandling.

- Helseforetakets budsjett og virksomhetsplan
- Helseforetaket årlige melding. Oppdragsdokument og "virksomhetsplan" for helseforetak.
- Bidra til utvikling av – å behandle resultater fra pasient – og brukerundersøkelser.
- Bidra i utvikling av - og behandle resultater fra pasient- og brukerundersøkelser. Avgi høringsuttalelser til planer og utredninger av betydning for pasienttilbudet.
- Strategier og status for arbeidet mht kvalitetsmål og ventetider mv.
- To - årige handlingsplaner for eget arbeid.
- Brukerutvalget skal delta i helseforetakets kvalitetsutvalg og oppnevner en representant med vararepresentant.
- Foreslå brukerrepresentanter til arbeidsgrupper, prosjekter, råd og utvalg som oppnevnes i helseforetaket

6. Brukerutvalget og styret

- Brukerutvalgets leder eller nestleder møter i styret som fast observatør med tale og forslagsrett.
- Det gjennomføres et årlig dialogmøte mellom styret og brukerutvalget der tema er kvalitet i pasientbehandlingen og brukerrettede problemstillinger. For Helgelandssykehuset er dette tilrettelagt årlig i forbindelse med årets siste brukerutvalgsmøte og styremøte